

9 errores de inversión que debería evitar en 2016

Si tiene 350.000 € para invertir, no dude en descargar sin coste alguno la guía **"9 maneras de evitar errores a la hora de invertir"**, publicada por la empresa consultora de inversiones de Ken Fisher, asesor financiero y columnista de la prestigiosa revista *Forbes*.

Para descargar
nuestra guía
haga clic aquí

FISHER INVESTMENTS ESPAÑA

Hemeroteca

Suscríbete

Clasificados

Domingo, 13 marzo 2016

Cartelera

TV

Tráfico

Francesc J. Her

Valencia
16 / 5°Castelló
16 / 6°Alicante
16 / 8°

Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO

Menú

C.Valenciana Más noticias Deportes Economía Opinión Cultura Ocio Vida y Estilo Participación Multimedia

Suscriptor

REGÁLALE
Suscriptor

de LEVANTE-EMV.COM

Levante-EMV » En Domingo

Suscriptor

0 | 0 |

Els "Muixeranguers" i l'escola de "Llapissera"

Rafael Dutrús fou el gran empresari del toreador cómic, que popularitzà la «Banda del Empastre», el «Bombero Torero» o los «Enanitos»

13.03.2016 | 04:15

El toreador bufo, ja esmentat al segle XV, trobà a terres valencianes els representants més destacats, els anomenats «muixeranguers».

FRANCESC J. HERNÀNDEZ En un poema de Jaume Gassull, redactat a la fi del segle XV, ja es parla d'un home de palla / que s'rà, per al bou, plantat en lo corró». En aquella època ja es feien «corros», formats per carros i cadiafals, on es mataven bous, als prats que hi havia a les actual places del Mercat o de Tetuán. L'«home de palla» esmentat per Gassull seria un remot precedent de la tauromàquia bufa que, en gran mesura, és una creació valenciana. El toreador bufo es popularitzà a la fi del segle XIX amb les «corridas de mojigangas». Hi hagueren «muixeranguers» valencians cèlebres, com «Don Tomás», «Mos de Burro» o «Cansalá», que feien broma amb els bous, i dels quals no hi ha pràcticament notícies. També fou cèlebre **Miguel Sales Tadeo**, anomenat «Garrufo», que, segons els cartells taurins, feia «experiments de Hipnotisme y Sugestión vestido con el traje de Comendador Fallecido», el que volia dir que es posava palpiant damunt d'un caixó i es mantenia immòbil mentre «la bestia corrupia», com deia la premsa, deambulava per l'arena. En alguna notícia se l'esmenta també com «hombre de paja».

Els "Muixeranguers" i l'escola de "Llapissera"

El mateix espectacle d'immobilisme, la sort del pedestal, fou realitzada per **Tancredo López Martín**, nascut al Grau de València, que fou conegut com «Don Tancredo». Aquest «rei del valor, suggestionador de bous», actuava vestit d'arlequí blanc, i sembla que no va copiar l'actuació del caixó de Garrufo, sinó d'un torero mexicà, **Orizabeño**, que va veure actuar a Cuba. La figura de Don Tancredo fou esmentada en moltes obres literàries i ha passat a la parla popular com a sinònim d'impossibilitat política. Malgrat la seua popularitat, aquests personatges no aconseguiren convertir el torero bufo en espectacle cómic. Això és el que va fer **Rafael Dutrús Zamora**, més conegut com «Llapissera»

Rafael Dutrús va nàixer el 1898 a Xest. Els diaris en donen notícia quan tenia 12 anys perquè fou ferit en una baralla entre joves al Grau de València. No fou l'única batuissa de què tenim constància, ni l'única on fou ferit. Fou objecte de multes governatives per escàndols i embrieguesa. Començà de joneguer, sense massa fortuna. En octubre de 1914 participà en una correguda bufa a la plaça de València, vestit amb farci i barret de copa alta, la qual cosa ressaltava la seua alçada i el feia aparéixer com una llapissera prima, fet que inspirà el seu nom artístic. Dos anys després signà contracte amb l'empresari català **Eduardo Pagés**, que formà un trio cómic amb ell i altres dos toreros bufos, **José Colomer**, anomenat «Botones», perquè anava disfressat de grum d'hotel, i **Carmelo Tusquellas Forcent**, que apareixia vestit de Charlot, i que havia fracassat com a torero amb el nom de «Relojero».

El trio actuà en les places més importants d'Espanya, sempre amb molt d'èxit, i el 1917 marxà per primera vegada a actuar a Llatinoamèrica, el que farien freqüentment. En març de 1918, Rafael Dutrús va contraure matrimoni amb **Isabel Pérez**. Vivien al carrer **Ángel Guimerá** de València. Tingueren tres filles: **Carmencita**, que morí el 1926, una altra **Carmen i Isabel**, una filla de la qual, **Carmen Arnal Dutrús**, va contraure matrimoni amb el conegut empresari **Jesús Barrachina** i participà com a socia d'algunes de les seues empreses. Quan morí Carmen, el 2008, l'alcaldessa de València assistí al seu

Suscriptor | En Domingo

Contenido exclusivo para suscriptores digitales

Una plaza para todos

Una plaza para todos

La Diputació y la Universitat realitzan un projecte para «abrir la plaza a la ciudad» mediante la...

El Camí de Trànsits, el primer by-pass

El primer by-pass de la nostra història urbana es va projectar a finals del segle XIX, un circuit...

Fuera túnel!

Los vecinos de Pérez Galdós – Giorgeta, sufren a diario la dolorosa avenida y plantean una...

Valencia hace sonreír a Disney

Los animadores Iker J. de los Mozos y Luis San Juan forman parte del equipo que dota de vida a los...

Menores entre el control y la desprotección

Extranjeros menores de 18 años quedan fuera del sistema de protección por los errores de las...

Todas las noticias de En Domingo

PUBLICAR UN LIBRO

Es fácil y sencillo. Te lo contamos con un presupuesto sin compromiso

sepeli al panteó dels Dutrús del Cementeri General.

Llapissera tenia vis còmica i era enginyós. Hom diu que va inventar algunes sorts del toreig, com la «chicuelina» (en passar el bou, el torero gira en sentit contrari al del desplaçament de l'animal i la capa li queda embolicada al cos), que practicaria seriosament per primera vegada Chicuelo a la plaça de València el 1924, o la «manoletina» (el torero agafa la capa per darrere del cos), que popularitzaria **Manolete** a partir dels anys 40. També hom diu que Llapissera inventà la sort de banderilles anomenada «par del violí» (el torero agafa les dues banderilles amb una mà, la del costat contrari a aquell per on passa el bou, i les clava desplaçant el braç per darrere del seu cap), encara que també s'atribueix l'invent al torero a cavall **Bernardino Landete**, fill d'un odontòleg valencià.

Als anys 20, Llapissera decidí convertir-se en empresari. Muntà xarlotades on incorporà a partir del 1931 a la Banda del Empastre de Catarroja, creada per **Filiberto Rodrigo Alarcón**. A partir del 1932, Llapissera també contractà la Banda de los Calderones. Als seues espectacles, que renovava anualment i patentava, participaren una àmplia nòmina de personatges, com ara: **Aquilino**, el divo del saxofó; **Vilches**, el músic eminent; **Blanco**, el trompeta mundial o **Harry Flemming**, cantant de jazz. També hi participava el Guàrdia Torero i **Lerin Charlot**, que s'havia de distingir d'altres xarlots que havien aparegut a les places, com ara els «Charlots de Zaragoza», o els «Charlots de Sevilla». Rafael Dutrús també incorporà a les «llapisserades» a la torera **Pepita Ortega** (la II República retirà la prohibició de Maura de dones toreres) i a dos xiquets toreros, **Esteban Arias**, «Niño de Embajadores», i **Arturito Marzal**, «Niño de Cerrajillas», que era fill del peó de brega valencià **Manuel Marzal** i morí el 1947 per les ferides d'una cornada, quan era banderiller de «Parrita».

Als espectacles de toreig bufo també hi hagueren cornades. El 1917, Llapissera mateix fou ferit per un miura a Madrid. Patí una altra banyada greu a la plaça de Sogorb. L'any 1936, el banderilller **Navarrete**, que formava part de l'espectacle, morí d'una cornada a la plaça de Bilbao. Sembla que aquest banderilller havia format part de la quadrilla de torero alacantí **Ángel Celdrán** «Carratalá», que havia mort el 1929 a la plaça d'Inca quan un bou l'agafà i li tragué els budells.

Als espectacles de Llapissera també actuaren «Don Pepe», **Juan Losilla** «Laurelito» i **Rafael Ponce Navarro**, anomenat «Poncelito» o «Rafaelillo», per la poca alçada que tenia, que fou besoncle del torero **Enrique Ponce**. Però sense dubte la figura que assolí amb el temps més popularitat fou el Bombero Torero, encarnat per **Pablo Celis Cuevas** fins al 1961, quan el personatge l'heretà el seu fill **Eugenio** i després el seu germà **Manuel**.

En un altre cas també podia haver hagut transmissió familiar, però a la fi no es produí. En la companyia de Llapissera actuava **Francisco Rodríguez Arévalo**, que tenia com a nom artístic «Arévalo». Actuava disfressat de Charlot o Cantinflas. El seu fill, **Francisco Rodríguez Iglesias** començà també amb 18 anys a l'espectacle del Bombero Torero, amb el nom d'Arealito. Però ho deixà prompte i encetà, amb el mateix nom artístic que el seu pare, la carrera d'actor i humorista. Enregistrà desenes de cassetes amb acudits ofensius per a persones homosexuals o amb problemes foniàtrics.

Les xarlotades empraren persones amb nanisme per fer burla. Durant anys, el Bombero Torero es feia acompanyar de «8 Enanitos Toreros» en allò que la premsa qualificava d'espectacles familiars i que més bé són tota una refutació del suposat caràcter cultural del toreig. Llapissera patí una hemiplegia el 1958 i morí a València el 1960. Està soterrat al panteó dels Dutrús.

[Compartir en Facebook](#)

[Compartir en Twitter](#)

Temas relacionados: [Corro](#) [Corros](#) [Garrufo](#) [Jaume Gassull](#)

Publicidad

Como este jóven gana 9000 € al mes en los mercados financieros. Mirá este video >
[GANAR 3200 € POR SEMANA](#)

20% de Descuento solo Online !
Tu Periódico desde 0,61€ al Día
[SUSCRÍBETE A EL MUNDO](#)

Hasta el 21 de marzo 100 Alfa Romeos con hasta 10.000€ de descuento
[ALFA ROMEO COOL DAYS](#)

BY:

Comentarios

Realizando un comentario acepta las [Normas de Participación](#) y la [Política de Privacidad](#)

 fjhernan
¿Quieres cambiar tu avatar?

[Comentar](#)

